

# ПОЛОЖЕННЯ

## про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти

### 1. Загальні положення

1.1. Це положення регламентує діяльність класного керівника загальноосвітнього, професійно-технічного навчального закладу (далі — класний керівник).

1.2. Класний керівник — це педагогічний працівник, який здійснює педагогічну діяльність з колективом учнів класу, навчальної групи професійно-технічного навчального закладу, окремими учнями, їхніми батьками, організацію й проведення позаурочної культурно-масової роботи, сприяє взаємодії учасників навчально-виховного процесу в створенні належних умов для виконання завдань навчання і виховання, самореалізації та розвитку учнів (вихованців), їх соціального захисту.

1.3. Класний керівник у визначенні змісту роботи керується Конституцією України, Конвенцією ООН про права дитини, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», іншими законодавчими і нормативно-правовими актами України, а також цим Положенням.

1.4. Класний керівник здійснює свою діяльність відповідно до основних завдань загальної середньої освіти, спрямованих на:

- виховання громадянина України;
- формування особистості учня (виховання), його наукового світогляду, розвитку його здібностей і обдаровань;
- виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, підготовку учнів (вихованців) до подальшої освіти і трудової діяльності;
- виховання в учнів (вихованців) поваги до Конституції України, державних символів України, почуття власної гідності, свідомого ставлення до обов'язків, прав і свобод людини й громадянина, відповідальності перед законом за свої дії;
- реалізацію права учнів (вихованців) на загальне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів (вихованців).

## **^ 2. Організація діяльності класного керівника**

2.1. Обов'язки класного керівника покладаються на педагогічного працівника загальноосвітнього, професійно-технічного навчального закладу, який має педагогічну освіту, здійснює педагогічну діяльність, фізичний та психічний стан здоров'я якого дозволяє виконувати ці обов'язки.

2.2. Обов'язки класного керівника покладаються директором навчального закладу на педагогічного працівника за його згодою не можуть бути припинені до закінчення навчального року. У виняткових випадках з метою дотримання прав та інтересів учнів (вихованців) зміна класного керівника може бути здійснена протягом навчального року.

2.3. На класного керівника покладається керівництво одним класом, навчальною групою.

У початкових класах класне керівництво здійснює вчитель початкових класів.

Функціональні обов'язки класного керівника розробляються відповідно до цього Положення з урахуванням типу закладу та завдань навчально-виховного процесу і затверджуються директором навчального закладу.

2.4. Класний керівник як організатор класного колективу:

- сприяє забезпеченню умов для засвоєння учнями (вихованцями) рівня та обсягу освіти а також розвитку їхніх здібностей;
- створює умови для організації змістовного дозвілля, профілактики бездоглядності, правопорушень, планує та проводить відповідні заходи;
- сприяє підготовці учнів (вихованців) до самостійного життя в дусі взаєморозуміння миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- проводить виховну роботу з урахуванням вікових та індивідуально-психологічних особливостей учнів (вихованців), їхніх нахилів, інтересів, задатків, готовності до певних видів діяльності, а також рівня сформованості учнівського колективу;
- координує роботу вчителів, викладачів майстрів виробничого навчання, психолога, медичних працівників, органів учнівського самоврядування, батьків та інших учасників навчально-виховного процесу з виконання завдань навчання та виховання в класному колективі (групі) соціального захисту учнів (вихованців).

2.5. Класний керівник має право на:

- відвідування уроків, занять із теоретичного та виробничого навчання, виробничої практики та позакласних занять у своєму класі (групі), присутність на заходах, що проводять для учнів (вихованців) навчальні, культурно-просвітні заклади, інші юридичні або фізичні особи;
- внесення пропозицій на розгляд адміністрації навчального закладу та педагогічної ради про моральне та матеріальне заохочення учнів (вихованців);
- ініціювання розгляду адміністрацією навчального закладу питань соціального захисту учнів (вихованців);
- внесення пропозицій на розгляд батьківських зборів класу (групи) щодо матеріального забезпечення організації та проведення позаурочних заходів у порядку, визначеному законодавством;
- відвідування учнів (вихованців) за місцем їх проживання (за згодою батьків, опікунів, піклувальників), вивчення умов їхнього побуту та виховання;
- вибір форми підвищення педагогічної кваліфікації з проблем виховання;
- вияв соціально-педагогічної ініціативи, вибір форм, методів, засобів роботи з учнями (вихованцями);
- захист професійної честі, гідності відповідно до чинного законодавства,
- матеріальне заохочення за досягнення вагомих результатів у виконанні покладених на нього завдань.

## 2.6. Класний керівник зобов'язаний:

- вибирати адекватні засоби реалізації завдань навчання, виховання і розвитку учнів (вихованців);
- здійснювати педагогічний контроль за дотриманням учнями (вихованцями) статуту і Правил внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу, інших документів, що регламентують організацію навчально-виховного процесу;
- інформувати про етап виховного процесу в класі та рівень успішності учнів (вихованців) педагогічну раду, адміністрацію навчального закладу, батьків;
- дотримуватись педагогічної етики, поважати гідність учня (вихованця), захищати його від будь-яких форм фізичного, психічного насильства, своєю діяльністю стверджувати повагу до принципів загальної людської моралі;
- пропагувати здоровий спосіб життя;
- постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру;
- вести документацію, пов'язану з виконанням повноважень класного керівника (класні журнали, особові справи, плани роботи тощо).

## 2.7. Класний керівник складає план роботи з класним колективом у формі, визначеній адміністрацією навчального закладу.

2.8. Класний керівник підзвітний у своїй роботі директору навчального закладу, а у вирішенні питань організації навчально-виховного процесу безпосередньо підпорядкований заступнику директора з навчально-виховної роботи.

2.9. Класний керівник може бути заохочений (відзначений) за досягнення високих результатів у виховній роботі з учнями (вихованцями). Форми і види заохочення регулюються законодавством України.

## **^ 1.2. Система організації роботи класного керівника**

### **1. Підвищення теоретичного й методичного рівня.**

1.1. Робота класного керівника з самоосвіти та участь в інших індивідуальних формах методичної роботи.

1.2. Участь у методичних об'єднаннях та інших активних колективних формах методичної роботи.

1.3. Вивчення та впровадження в практику передового педагогічного досвіду.

1.4. Участь у районних і міських конференціях, педчитаннях, семінарах, курсовій перепідготовці.

### **^ 2. Організація життєдіяльності учнівського колективу.**

2.1. Збереження контингенту. Відвідування учнями позакласних занять.

2.2. Створення умов для роботи: обладнання й оформлення класної кімнати, санітарний стан, збереження інвентаря.

2.3. Наявність учнівського самоврядування, його діяльність, робота з активом, виконання учнями доручень, їхня активність.

2.4. Організація виконання режиму дня та правил для учнів.

### **^ 3. Підготовка й проведення позаурочних навчальних занять.**

3.1. Поглиблення знань учнів з основ наук і формування пізнавальних інтересів у процесі проведення позаурочних заходів та індивідуальної роботи.

3.2. Здійснення взаємозв'язку з учителями-предметниками.

#### **^ 4. Планування і проведення виховних заходів.**

4.1. Планування і проведення виховних заходів у світлі вимог Національної Доктрини розвитку освіти, Концепції загальноосвітньої середньої освіти (12-річна школа), Концепції національного виховання, методичних рекомендацій МОН України за основними напрямками виховної роботи.

4.2. Реалізація ідеї захисту дитини.

4.3. Організаційно-педагогічна робота з учнями (чергування, огляди, збори тощо).

4.4. Робота з батьками.

*\* Ці параметри й критерії впливають з Положення про загальноосвітній навчальний заклад і Положення про класного керівника.*

*Звичайно, такий розподіл загальної системи роботи класного керівника за видами діяльності умовний. У кожному конкретному випадку можуть бути й інші компоненти.*

#### **^ 1.3. Модель діяльності класного керівника**

**Класний керівник у загальноосвітньому закладі** — це педагог, який займається організацією, координацією та проведенням позакласної виховної роботи.

#### **Основні обов'язки класного керівника:**

1. Організаційна робота: ведення журналу; розподіл доручень у класі; організація чергування в класі, в школі; зовнішній вигляд учнів; організація харчування.

2. Робота з батьками.

3. Навчальна діяльність:

- контроль за відвідуванням; — перевірка щоденників;
- організація допомоги в навчанні хворим учням;
- створення умов для навчання;
- взаємозв'язок з іншими вчителями-предметниками;
- створення умов для розвитку обдарованих дітей.

## **Основні завдання класного керівника:**

1. Організація виховної і розвивальної діяльності.
2. Організація і розвиток колективу.
3. Допомога в становленні особистості учня, створення умов для збагачення його внутрішніх сил, інтересів і здібностей.

## **^ Головні функції класного керівника:**

- діагностуюча;
- організаційна;
- комунікативна;
- розвивальна;
- виховна;
- методична;
- проектуюча;
- стимулююча;
- оцінювальна;
- охоронно-захисна;
- корективна.

## **^ Планування роботи класного керівника**

Важливою умовою діяльності класного керівника є кваліфіковане, якісне планування.

1. Воно має здійснюватися на загальнопедагогічних принципах народності, культуровідповідності та природовідповідності, гуманізації та демократизації, послідовності та системності, оптимальному поєднанні словесно-інформаційних та практичних відділів діяльності.

2. Вимоги до складання плану:

- план має бути спрямований на виконання основного завдання школи — виховання громадянина України;
- конкретність: усі накреслені справи повинні мати чіткі завдання, конкретні терміни та реальних виконавців;
- план має бути доступним стосовно віку та інтелектуально-морального потенціалу дітей;

— опора на учнівський колектив, сім'ю, громадськість.

^ *Ефективні засоби впливу, які відповідають вимогам часу:*

— наступність і послідовність;

— насиченість плану соціально значущими справами.

### **Структура плану класного керівника**

1. Психолого-педагогічна характеристика класу.

2. Основні завдання.

3. Виховні заходи.

4. Індивідуальна робота з учнями.

5. Заходи щодо охорони здоров'я.

6. Робота з батьками та громадськістю.

### **Форми роботи з учнями**

*Пізнавальна діяльність:*

— усні журнали;

— класний лекторій;

— екскурсії;

— конкурси, турніри, олімпіади;

— навчальна конференція тощо.

^ *Ціннісно-орієнтовна діяльність:*

— диспути;

— уроки культури;

— бесіди за круглим столом.

*Художньо-естетична діяльність:*

— концерти самодіяльності;

— виставки;

— свята, тематичні вечори;

— години поезії, музики, пісні;

— художні конкурси;

— театральні вистави.

^ *Вільне спілкування:*

- класні свята, «вогники»;
- вечори відпочинку;
- дні народження;
- прогулянки;
- змагання.

*Суспільна корисна діяльність:*

- шефська робота;
- прибирання школи та подвір'я.

## **^ Форми виховної роботи**

*Класні години:*

- «Духовна краса людини»
- «Совість, воля, егоцентризм»
- «Здорові звички — здоровий спосіб життя»
- «Про честь людини»
- «Про дівочу гордість і чоловічу гідність»
- «Закон і право»
- «Самоорганізація, самодисципліна, відповідальність — як виховати ці якості»
- «Праця — найголовніше у моєму житті»

*^ Анкета думок:*

з приводу боротьби з наркоманією, СНІДом.

*Диспути:*

- «Я серед людей — це проблема»
- «Любов'ю дорожити вмійте. Що це означає?»
- «Емоції і характер. У чому їхній взаємозв'язок»
- «Про мету життя і шляхи її здійснення»

*^ Тематичні конференції:*

- «Злочин і покарання»
- «Свобода і відповідальність»

*Години спілкування:*

- «Світ моїх захоплень»
- «Наші менші друзі»

*Конкурси:*



- «Моє інтерв'ю»
- «Стаття до газети»

^ *Ділові зустрічі з людьми різних професій:*

Лекції лікарів для дівчат та хлопців (окремо)

- Бесіда-роздум «Мій слід у житті»
- Операції «Милосердя», «Турбота»

^ **Форми роботи з батьками**

- Прес-конференції
- Дні колективного відпочинку
- День сім'ї
- Узагальнення досвіду батьків
- Диспути
- Батьківські вечорниці
- Сімейні свята
- Конкурси

^ **Тобі, класний керівнику!**

- Бережи довір'я дітей. Будь компетентним, чесним педагогом
- Умій тримати «в собі» дитячі таємниці
- Добре знай можливості кожного учня
- Не дивися на учня «зверху вниз»
- Успіх справи залежить від спільних колективних дій учителя та учня
- Підлеглість дуже рідко буває приємною
- Якомога більше вимогливості до учня і більше поваги до нього
- Сліпа згода, що не ґрунтується на особистому переконанні, не має сили
- Будь ворогом керівництва за принципом: кого хочу — милую, кого хочу — караю
- Умій керувати своїми почуттями. Не порушуй педагогічної етики
- Умій побачити й оцінити ситуацію очима дітей